

сфері не обмежуються лише фінансовим забезпеченням, а й значною мірою визначається ступенем розвитку інноваційної інфраструктури та ефективністю використання державної власності і бюджетних видатків, у тому числі тих, що спрямовуються на підтримку інновацій та стимулювання приватного сектору.

Держава також повинна створювати сприятливі податкові, митно-тарифні режими, механізми підтримки експорту високотехнологічної продукції, але й вдосконалювати нормативно-правову базу, інституціональні основи спільної реалізації інноваційних проектів, надавати державні гарантії за умов високих інвестиційних ризиків, дотримуватися прав і інтересів учасників партнерства.

Література:

1. Папп Н. В. Інструменти державно-приватного партнерства у фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності / Н. В. Папп // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – С. 109.
2. Тараненко І. В. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні / І. В. Тараненко, О. В. Охінько // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – № 1(4). – С. 376-386.

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Н. В. МОЖАЙКІНА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Процес формування інституту державної підтримки малого і середнього підприємництва має важливе значення для розвитку і підвищення його економічної і соціальної ролі, що, як правило, пов'язане з кризовими явищами в економіці.

Одне з перших обґрунтувань політики підтримки (правда, не в відношенні малого і середнього підприємництва, а підприємництва в цілому) було запропоновано Дж. М. Кейнсом. На його думку, держава, повинна використовувати різні методи і інструменти регулювання, і перш за все

впливати на інвестиційну та споживчу активність.

Другий етап становлення державної підтримки малого та середнього підприємництва починається в розвинених країнах світу (США, Японія і країни Західної Європи); він припадає на другу половину XX ст. Саме в цей період формується спеціальна державна інфраструктура підтримки МСП, створюються спеціальні управлінські органи і здійснюється передача їм відповідних функцій.

Державний апарат системи підтримки малого підприємництва включає державні структури, відповідальні за розвиток малого підприємництва на державному рівні, регіональні агентства і відомства цих структур і структури органів влади. Так, в США активна політика державної підтримки малого підприємництва була призначена стимулювати і доповнювати потоки приватного акціонерного капіталу і довгострокових ресурсів, необхідних малим підприємствам для нормального функціонування їх бізнесу, його зростання, розширення і модернізації.

Третій, сучасний, етап розвитку малого і середнього підприємництва та системи його підтримки пов'язаний із забезпеченням сталого розвитку не тільки національної економіки в цілому, але і сектора малого і середнього підприємництва зокрема. Найбільше значення набувають сьогодні заходи протекціоністського характеру в сфері національного малого та середнього підприємництва і розвитку міжнародних економічних відносин даного сектора економіки з метою проникнення на нові ринки. Велике значення в сучасних умовах набуває розвиток інноваційного малого і середнього підприємництва.

Сьогодні формування інституту державної підтримки малого та середнього підприємництва здійснюється за двома напрямками: з позицій прямого сприяння бізнесу та розвитку непрямих каналів стимулювання підприємництва.

Для підтримки МСП в Сінгапурі створено єдине на всю країну агентство «Spring», яке здійснює близько ста програм підтримки підприємств. Державні структури істотно допомагають малим і середнім підприємствам в підборі персоналу; держава покриває 90% витрат на підготовку і перенавчання кадрів, які працюють в даному секторі. В країнах Центральної та Східної Європи основними формами державної підтримки розвитку МСП є державні програми підтримки підприємницьких проектів малих та середніх підприємств і створення державних кредитних інститутів.

Значну роль у формуванні інституту державної підтримки грають непрямі зв'язки бізнесу та держави, створення інституційних умов розвитку МСП. До економічних чинників відносять, перш за все, податкове законодавство і податкові пільги, недержавні фінансові організації та інші елементи ринкової інфраструктури. Ринкова інфраструктура забезпечує досягнення малими і середніми підприємствами поставленої мети, виступаючи в першому випадку – елементом, що доповнює державну підтримку малого підприємництва, у другому випадку – основним суб'єктом реалізації державної підтримки малого підприємництва.

Сьогодні недостатній розвиток економіки України значною мірою зумовлений неефективністю взаємодії головних елементів системи – держави і приватного сектору, невизначеністю форм їх участі у фінансовому та інвестиційному забезпеченні інноваційної діяльності, неузгодженістю механізмів поєднання ринкових чинників з державними методами регулювання.

Слабкою ланкою сучасного МСП в Україні є забезпеченість основними фондами та передовими технологіями. Подальше розгортання заходів виробничо-технічної підтримки малого підприємництва в рамках державних програм повинно проходити за наступними напрямками: оснащення малого підприємництва сучасним обладнанням і технологіями в рамках конверсійних і інших програм; створення системи лізингу машин, обладнання та виробничих потужностей; організація передачі підприємствам нових технологій «ноу-хау»; сприяння малим підприємствам у сертифікації продукції на міжнародні ринки; навчання основам управління виробничим процесам в системі підготовки кадрів для підприємницької діяльності; розвиток мережі бізнес-інкубаторів, виробничо-технологічних та інноваційних центрів, технопарків, інвестиційних і венчурних підприємств.

У зв'язку з цим важливого значення набуває система державно-приватного партнерства, яка є вагомим джерелом інвестицій і повинна стимулювати активність приватних та державних підприємств. Механізм державно-приватного партнерства дозволяє знаходити найсучасніші технічні рішення і ефективно керувати створеними об'єктами, шляхом залучення коштів до реалізації соціально значущих проектів. В якості пріоритетних областей для ДПП можна розглядати: розвиток виробничої та транспортної інфраструктури; житлово-комунальне господарство; охорону здоров'я та

соціальні послуги; фінансування наукових досліджень, що мають перспективи комерціалізації; розвиток інноваційної інфраструктури.

ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ПОСЛУГ: ЗМІСТ ТА МОДЕЛІ

О. В. ЯРМАК, канд. екон. наук, доц.,

доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки

Харківський інститут фінансів Київського національного торговельно-економічного університету, м. Харків

Інтелектуальними є послуги, що відповідають таким критеріям їх оцінки і відокремлення як особливого сегменту сфери послуг економіки знань: це капіталоутворюючі послуги, що виступають інституціональними джерелами нагромадження людського капіталу індивідуума і інтелектуального капіталу фірми, людського і інтелектуального потенціалу суспільства; надання інтелектуальних послуг спрямовано на забезпечення їх споживачів необхідними знаннями і інформацією – найважливішими ресурсами інноваційного економічного розвитку; 3) інтелектуальні послуги є спеціальним каналом передачі їх споживачеві професійних знань і інформації.

Інтелектуальні послуги мають ознаки інформаційних і інноваційних послуг, їм притаманні інноваційний і навчальний ефекти, їх передача від джерела до споживача являє собою суб'єкт-суб'єктні відносини, основними формами яких виступають консультування і навчання. Це професійні, персоніфіковані, індивідуалізовані чисті послуги, ресурсну основу і зміст яких складають спеціальні (професійні) знання і інформація, а результатом є вигоди споживача (індивіда, фірм, суспільства) від їх засвоєння і використання у його цілях (особистих, організаційних, підприємницьких, економічних, соціальних, духовних і ін.).

Відмітною характеристикою інтелектуальних послуг є їх комплексність, яка може бути внутрішньою і зовнішньою та є основою створення послуги як інтелектуального комплексу, що включає :

- 1) базові і додаткові (сукупні) послуги – внутрішня комплексність;
- 2) різні види інтелектуальних послуг: консалтингових, освітніх,